
Kyrkomötet
Kyrkorättsutskottets betänkande 2009:5

Utredning om konsekvenserna av att upphäva lagen om Svenska kyrkan

---

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2009:46 om utredning av konsekvenserna av att upphäva lagen om Svenska kyrkan.

Kyrkorättsutskottet föreslår att motionen avslås.

Innehåll

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut	3
Motionens förslag.....	3
Motion 2009:46 av Urban Gibson och Birgit Friggebo, Utredning om konsekvenserna av att upphäva lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan	3
Bakgrund.....	3
Utskottets överväganden.....	4

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2009:46.

Motionens förslag

Motion 2009:46 av Urban Gibson och Birgit Friggebo, Utredning om konsekvenserna av att upphäva lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan

Kyrkomötet beslutar att uppdra till Kyrkostyrelsen att framlägga en utredning om konsekvenserna av att lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan avskaffas och att innehållet i tillämpliga delar överflyttas till lagen (1998:1593) om trossamfund och till kyrkoordningen.

Bakgrund

Lagen om Svenska kyrkan trädde i kraft den 1 januari 2000. Förslag om en ramlagstiftning för Svenska kyrkans del framfördes först i den s.k. ERK-utredningens betänkande *Ekonomi och rätt i kyrkan* (SOU 1992:9) Den föreslagna modellen för reglering av förhållandet mellan staten och Svenska kyrkan vid en relationsförändring fördes, efter ett positivt remissutfall, vidare av Kyrkoberedningen i dess betänkande *Staten och trossamfundet* (SOU 1994:42).

I regeringens proposition (Prop. 1995/96:80), som ledde fram till riksdagens principbeslut om ändrade relationer mellan staten och Svenska kyrkan, togs fasta på den modell för lagstiftning som tidigare presenterats. Som motiv för en särskild lag för Svenska kyrkan återopades att staten skulle medverka till att Svenska kyrkans karaktär och identitet bevarades. Mot att införa en enda gemensam lag för alla trossamfund anfördes att Svenska kyrkan skulle få en alltför stor tonvikt med en sådan lag i beaktande av de frågor vilka krävde en reglering. När regeringen därefter lade fram propositionen (Prop 1997/98:116) med förslag till slutlig reglering av förhållandet mellan staten och Svenska kyrkan byggde det på en lag med bestämmelser gemensamma för alla trossamfund och en lag med särskild reglering av Svenska kyrkans förhållanden. Regeringen anförde som motiv för en särskild lag för Svenska kyrkans vidkommande, dels den långa historiska utveckling som föregått relationsförändringen, dels också den stora andelen tillhöriga jämfört med andra trossamfund.

Kyrkomötet behandlade år 2001 en motion (Mot 2001:30) med innebörden att lagen om Svenska kyrkan skulle upphävas. På Kyrkorättsutskottets förslag (Kr 2001:1) avslog Kyrkomötet motionen. Motiven härför var att lagen om Svenska kyrkan skulle ses som en av flera delar i det reformpaket, som den förändrade relationen mellan staten och Svenska kyrkan utgjorde, och att det därmed inte var möjligt att bryta ut delar i detta utan att det kunde få återverkningar på andra delar. Vidare anfördes att även om det gått sex år sedan principbeslutet fattades om ändrade relationer så utgör det en kort period sett i ett historiskt perspektiv för att vidta förändringar.

Efter relationsförändringen mellan staten och Svenska kyrkan har i riksdagen väckts tre motioner, den senaste vid 2008/2009 års riksmöte, med krav om att lagen om Svenska kyrkan ska avskaffas i sin nuvarande utformning. Samtliga motioner har av riksdagen avslagits på förslag av konstitutionsutskottet.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2009:46.

Kyrkorättsutskottet har tidigare behandlat frågan om att utreda förutsättningarna för att upphäva lagen om Svenska kyrkan. Kyrkomötet beslutade då på utskottets förslag att inte vidta några åtgärder. Kyrkorättsutskottet konstaterar att lagen om Svenska kyrkan är en del i en helhet som reglerades vid relationsändringen mellan staten och Svenska kyrkan. I den ingick bl.a. prästlönertillgångarnas förvaltning och tillgodogörandet av deras avkastning, huvudmannaskapet för begravningsverksamheten, ersättning för antikvariska kostnader vid vård och underhåll av kyrkliga kulturminnen och stöd vid uppbörd av kyrkoavgifterna. Enligt utskottets mening är det olämpligt att bryta ut och förändra en fundamental del i denna helhet. Då nuvarande reglering inte har varit till förfång för kyrkans verksamhet anser utskottet att kyrkan inte ska ta initiativ till någon förändring. Utskottet konstaterar att riksdagen vid förra riksmötet avslag en motion med förslag att upphäva lagen om Svenska kyrkan. Kyrkorättsutskottet anser av angivna skäl att motionen ska avslås.

Uppsala den 24 september 2009

På Kyrkorättsutskottets vägnar

Lars Johnsson, ordförande

Göran Oscarsson, sekreterare

Beslutande: Lars Johnsson, ordförande, Jösta Claeson, Mari Lönnerblad, Jan-Erik Forsberg, Carl Korch, Lennart Andersson, Inger Persson, Stig-Göran Fransson, Sonja Grunselius, Gunnel Lagerkvist, Inger Dafgård, Anders Roos, Karl-Gunnar Svensson, Vivianne Wetterling och Nanna Tranströmer.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Jerry Adbo, Irene Gustafsson, Olle Reichenberg, Mikael Härdig, Anders Linger, Bo Grafström, Anders Novak, Birgit Friggebo, Eva Hallström, Dag Sandahl och Rolf Persson.

Biskop Thomas Söderberg har deltagit i utskottets överläggningar.